

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Rakaca

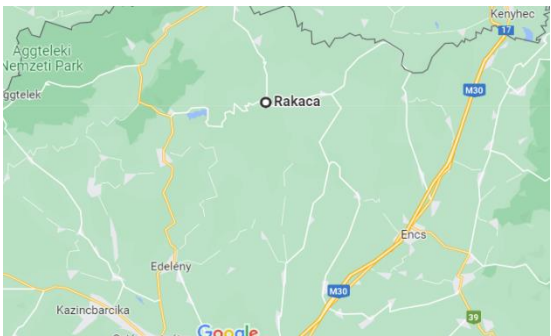

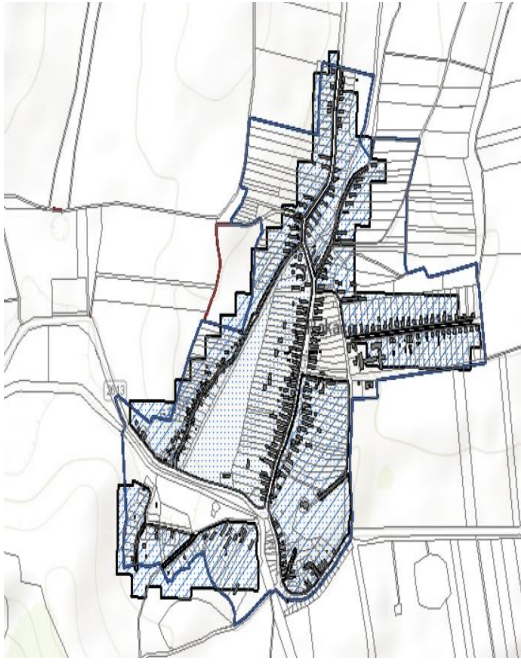
Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv Rakaca

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Edelényi járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022. május

	<p>Terület: 19km² Lakónépség: 1000 Jogállás: Község Járás: Edelényi Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN/NEM</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Rakaca	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Edelényi	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	787	1000
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	102%	
15 év alattiak aránya (2021)	29,6%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	106%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	10%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	88%	
Lakásszám (2011)	260	
Üres lakások száma (2011)	40	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	675	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	212	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	675	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	248	
Lakások száma (2019)	260	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	134	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	226	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0	
WC nélküli lakások száma (2011)	151	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	0	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,2	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	511865 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	93%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	1325000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	10	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	7	

Az interjú az Önkormányzat dolgozójával, a polgármester megbízásából, valamint a település védőnőjével készült 2022.05.23.-án.

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Település pozíciója

Rakaca Körjegyzőség 4 településből álló önkormányzati társulás: Rakaca, Rakacaszend, Viszló, Debréte községek tartoznak hozzá. A négy település már a vármegyei korszakban is közös körorvossal rendelkezett, a tanácsi korszak is összekötötte őket, a jelenleg 20 éves önkormányzati rendszerben körjegyzőségben működnek.

Az Edelényi Kistérséghez tartozik, annak északi csücske, hiszen egyik szomszédsága már encsi kistérségi terület, másoldalról szinte a szlovák határon fekszik.

Közlekedés

Szendrőtől 24 kilométerre, Miskolctól 67 kilométerre északra található.

Rakaca a 2614. számú közúton érhető el. Busz Miskolcig, vonat Szalonnától vehető igénybe.

Munkanapokon Rakacáról Miskolcra négy közvetlen autóbuszjárat közlekedik, két járattal pedig átszállással lehet eljutni Miskolcra.

A hajnali munkakezdést nem teszi lehetővé.

A közösségi közlekedés célpontjai: Edelény, Kazincbarcika, Szendrő.

Térségi, -helyi szolgáltatások

Az új típusú járást 2013. január 1-én hozták létre negyvenöt, az edelényi kistérséghez tartozó településből. Rakaca község Intézményfenntartó társulás formájában gondoskodik a törvényben előírt feladatok ellátásáról. Rakaca, Rakacaszend, Viszló és Debréte települések Rakacai székhellyel biztosítják a háziorvosi és védőnői ellátást.

Gyermekjóléti Szolgálat, családsegítés székhelye: Szendrő és Rakaca völgye családsegítő és gyermekjóléti önkormányzati társulás

Nőgyógyászati vizsgálatokra Edelénybe kell elutazniuk a szakellátást igénybe vevő hölgyeknek, azonban ultrahangos vizsgálatot csak Kazincbarcikán (53 km-re, tömegközlekedéssel 2 órát jelent az utazás) végeznek.

A kiskereskedelmi üzletek száma 3, a vendéglátóhelyeké 2. A távbeszélő vonalak száma 113. 2004-ben avatták föl a volt görög katolikus iskola épületében és telkén a megye egyetlen drogrehabilitációs nevelőintézetét.

Az önkormányzatnak saját fenntartású intézménye az óvoda, orvosi rendelő, védőnői szolgálat, szociális konyha.

A Kistérségen belül történik a fogorvosi alapellátás és az ügyeleti ellátás.

Egy vegyes praxis működik, jelenleg vállalkozásban, emellett 1 védőnő és 1 ápolónő tevékenykedik. Háziorvos heti két alkalommal érhető el a településen keddi és csütörtöki napokon.

Bölcsődei ellátás nincs a településen. Rakaca, Rakacaszend, Viszló és Debréte községek Intézményfenntartó társulás keretében működtették Rakacán az óvodát. Az iskolát 2013-ban átvette az állam, a fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ lett. A kilenc tantermes általános iskolában 13 pedagógus oktat.

A helyben óvodába és iskolába járó diákok részére a Rakacai Szociális Konyha biztosítja a gyermekétkeztetést. Rakaca községben a nyári gyermekétkeztetésnek hagyománya van. Az igénylők száma eléri, sőt olykor meghaladja a 260 főt.

Az óvoda 3 csoporttal üzemel, összesen 70fővel. Az Általános Iskola 1-8.osztályig elérhető a településen, jelenleg 145fővel. A rakacaszendi gyerekek is ezt az intézményt választják.

Gyógyszertárt heti kétszer érhető el a településen.

Tanodai szolgáltatás is működik a településen: legutóbb kosárfonó tanfolyam valósult meg a Munkaügyi Központ közreműködésével.

Társadalmi szerkezet

Rakaca aktív korú lakosságának kb. 95%-a roma. Így ezen emberek jelennek meg a közfoglalkoztatásban. Ezen csoport igen jelentős részének a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen reális esélyt a munkához való jutásra.

Lakónépesség száma

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	792	
2013	785	99,1%
2014	819	104,3%
2015	841	102,7%
2016	815	96,9%
2017	898	110,2%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A különböző korosztályokat vizsgálva a településen az aktív korú lakosság száma a legnagyobb. A lakosságának elöregedése a településre nem jellemző.

Rakacán a 2011. évi népszámlálás során a lakosság 50%-a vallotta magát romának, de ez a százalék becslések szerint, 95%-ra tehető. A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

Az interjú szerzett információk alapján 5 fő a magyar lakosság száma, akik már nyugdíjasok.

Munkaerőpiaci lehetőségek

A településen nincs jelentősebb létszámot foglalkoztató vállalkozás.

A munkát vállaló lakosság kénytelen a nagyobb városokba költözni.

A térség munkaerő-piaci helyzetére jellemző, hogy a térség településein sok esetben az önkormányzat tekinthető az egyik legnagyobb munkaadónak. Ez a jelenség Rakaca esetében is megfigyelhető.

Kb. 12-13fő dolgozik a miskolci Robert Bosch Kft.-nél. A céges busz segíti a bejutást.

A Prohuman toborzó iroda helyben nyújt tájékoztatást az aktuális álláslehetőségekről.

A „hetelős” építőipari munka ezen a településen is népszerű, mint a legtöbb kistelepülésen. Budapesten dolgoznak az itt élő férfiak.

A krasznokvajdai gyümölcsös egész éven biztosítja a napszámos munkalehetőséget az itt élőknek.

Jelenleg **65fő közfoglalkoztatott** dolgozik a településen, tavaly ez a szám 180fő volt.

Jelenleg 45fő nőt foglalkoztatnak a programban. Többnyire a közintézményekben látnak el feladatokat, mint pl.:takarítónő.

Közfoglalkoztatás keretein belül település karbantartással foglalkoznak a dolgozók.

Jelenleg a buszmegálló betonozása a feladatuk. A korábbi fából kialakított elődjét széthordták a lakosok.

Elvándorlás-bevándorlás:

Az elköltözés nem jellemző. A szomszédos településekről választanak párt, de előfordul, hogy családon belül (unokatestvér) találnak pártra.

Forrás: Rakaca Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja

Helyi fejlesztések

A Rakacai Általános Iskola tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése

Pályázó neve: Kazincbarcikai Tankerületi Központ

Megítélt támogatás: 77.33 millióFt

Támogatás arány: 100 %

Operatív program: EFOP

RAKACÁN PARAKLISZ TANODA

Pályázó neve: Miskolci Egyházmegye

Megítélt támogatás: 30 millióFt

Támogatás arány: 100 %

Operatív program: EFOP

Innovatív iskola Rakacán

Pályázó neve: KLEBELSBERG INTÉZMÉNYFENNTARTÓ KÖZPONT

Megítélt támogatás: 12 millióFt

Támogatás arány: 100 %

Operatív program: TÁMOP

Forrás: <https://nerpedia.hu/telepules/rakaca>

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térsgégi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő.

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

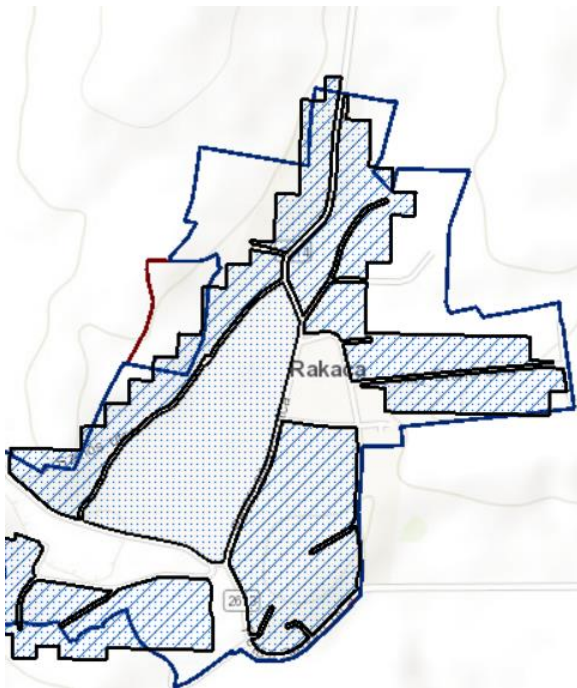
A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészen vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszhető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

Településünkön a Központi Statisztikai Hivatal 2011-es népszámlálás adatai alapján elvégzett szegregátum lehatárolása szerint **3 db szegregátum található**, mely lehatárolása a 1. szegregátum: (Petőfi Sándor utcától délkeletre eső tömb) területeken található.

2. szegregátum: a (Malom utcától délre eső terület) területeken található, valamint a

3. szegregátum: (Szőlős utca- Petőfi Sándor utca–Ady Endre utca mindkét oldala – belterületi határ) területeken található.

Szegregátumok elhelyezkedése a Lechner tudásközpont adatai alapján:

Az 1. szegregátumban a lakónépesség száma jelenleg 143 fő.

A szegregátumban összesen 44 db lakás található, melynek 79,5 %-a alacsony komfortfokozatú. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 78 %.

A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 67,9 %.

A 2. szegregátumban a lakónépesség száma jelenleg 126 fő.

A szegregátumban összesen 38 db lakás található, melynek 57,9 %-a alacsony komfortfokozatú. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 55,9 %. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 67,6 %.

A 3. szegregátumban a lakónépesség száma jelenleg 406 fő.

A szegregátumban összesen 130 db lakás található, melynek 57,7 %-a alacsony komfortfokozatú. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 57,5 %. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 67,6 %.

Az épületek jelentős részének nem megfelelő a műszaki állapota: a tetők repedezettek, a falak dűledeznek és a hőszigetelés sem megoldott.

A lakások higiéniai szempontból sem biztosítanak kielégítő lakhatási körülményeket az itt élőknek, vizesek, penészesek és a **legtöbbjükben nem található fürdőszoba.**

A közüzemi ivóvízvezeték hálózat a település egészén, így a szegregátumban is ki van építve, **gáz- és közcatorna - hálózat azonban nincsen.**

A 265 lakás 14%-a vezetékes ivóvízzel ellátott.

Az adatok a KSH 2011-es népszámlálásának adataiból kerültek meghatározásra.

Lakásállomány

Rakaca	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lakásállomány (db)	260	260	260	260	260	260	260
Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	0	0	0	0	0	0	0
Közüzem ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	47,3	49,2	48,5	50,4	51,5	52,7	
Egy és két szobás lakások aránya (százalék)	50,4	50,4	50,4	50,4	50,4	50,4	50,4
Épített lakások (üdülők nélkül) (db)	0	0	0	0	0	0	0
Az év folyamán épített lakás, 1000 lakásra (db)	0	0	0	0	0	0	0

Az épületek jelentős részének nem megfelelő a műszaki állapota: a tetők repedezettek, a falak dűledeznek és a hőszigetelés sem megoldott. A lakások higiéniai szempontból sem biztosítanak kielégítő lakhatási körülményeket az itt élőknek, vizesek, penészesek és a legtöbbjükben nem található fürdőszoba.

Ingatlanárak:

500.000Ft-tól 2,7millió Ft-ig (nem összkomfortos)

Az ingatlanok típusai régi parasztházak.

A településen sok üresen álló ingatlan található.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- az egész település szegregátum;

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

EFOP telepprogram megvalósult a településen.

A PROJEKT CÍME: Szegregált élethelyzetek felszámolása a lakhatási feltételek javításával Rakacán

A PROJEKT AZONOSÍTÓ SZÁMA: EFOP-2.4.1-16-2017-00079

KEDVEZMÉNYEZETT NEVE: RAKACA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

MEGVALÓSÍTÁS IDŐSZAKA: 2019.05.01.– 2020.10.31.

A PROJEKT ÖSSZKÖLTSÉGE: 200 000 000 Ft

TÁMOGATÁS MÉRTÉKE: 100%

A projekt az EFOP-1.6.2-16-2017-00059 Szegregált élethelyzetek felszámolása Rakacán komplex programokkal című pályázat beavatkozásait egészíti ki 7 db szociális bérlakás, illetve Csillag Szolgáltató Pont kialakításával, a település Községi Házának korszerűsítésével, játszótér felújításával.

(Forrás-HEP)

Az Önkormányzattól származó információk alapján az alábbiakkal bővült a fent említett leírás:

EFOP 1.6.2. program már időközben lezárult.

2.4.1. jelenleg hosszabbítás alatt: 32 fő számára biztosít jobb lakhatási helyzetet.

5 új ingatlan került kialakításra és két régi épület felújítása történt meg.

Megvalósuló képzések a projektidőszak alatt:

-zsaluzóács

- digitális írástudás

- mezőgazdasági munkás

- bolti eladó

A pályázati feltételeket-szemponrendszer már kialakította az önkormányzat.

Jövedelemigazoláshoz kötött az ingatlanok megpályázása.

A fejezet fő következtetései

Az önkormányzat pozitívan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

A településen élő szakemberek szerint megoldást jelenthetne egy helyben működő üzem.

Az önkormányzat bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne. A településen belüli mobilizációnak nincs akadálya.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

A településen élőket és romák vizsgálva az egy főre eső jövedelem nagyon alacsony. Legtöbb családban a mindenkori nyugdíjminimum, azaz 28.500,- Ft közelében mozog.

Rendszeres munkajövedelemmel az aktív korúak 89,7%-a nem rendelkezik. A foglalkoztatottak 44,4%-át alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatják.

(Forrás-HEP)

A településen élők anyagi helyzetét jól érzékelteti, hogy minden elhunytat az önkormányzat temettet el. Önerőből képtelenek lennének ezt a kiadást fedezni az itt lakók.

A legtöbb ügyintézés az önkormányzati dolgozók segítségével oldják meg:

- hivatalos levelek értelmezése hatalmas akadályt jelent az itt élők számára.
- a mérőórák diktálásában is az önkormányzat segíti az itt élőket.

Szociális problémák

A szülők megfenyegetik a helyi pedagógusokat, hogy a hiányzásokat ne jelentsék a gyermekvédelem felé. - ha van lehetőség gombaszedésre, a nagyobb gyerekek nem mennek iskolába, hanem a szülőknek segítenek be vagy kisebb testvéreikre felügyelnek.

A kóbor kutya probléma kezelhetetlen a településen, falkákban járnak a kutyák.

Az önkormányzat az alábbi problémákat emelte ki, ami még inkább generálja az itt élők életszínvonalának romlását:

- motivátlanság
- érdektelenség
- alacsony iskolai végzettség: nagyon kevesen rendelkeznek 8 általános iskolai végzettséggel.

„Kritikus utcák”: Szőlős-Táncsics-Petőfi utcában élők élethelyzete

A „kritikus” utcákban az aljzat nem megfelelő, hogy a csecsemőket letegyék a földre és kimaradnak a megfelelő fejlődéshez szükséges mozgásformák. (a kúszás többnyire kimarad)

A szociális-higiénés körülmények itt a legrosszabbak. A fejtetvesség folyamatos fennálló állapot, valamint a rüh is megjelenik.

Ezen családok esetében egyik szülő sem dolgozik.

Szülői kompetenciák teljes hiánya jellemzi az itt élő családokat. A gyermekek számára nem tudnak megfelelő ruházatot biztosítani. Ha elfogy a tápszer tejjel pótolják a gyermekek ételmezését.

A hozzátáplálás előírását nem tartják be. (a 3 hónapos gyermeknek túró rudat adnak a szülők)

A gyerekek óvodás korukig rendkívül ingerszegény környezetben nevelkednek.

A kiszűrt betegségek után a szülők **nem viszik** további vizsgálatokra gyermekeiket.

A kiszűrt betegségek:

- szemészeti probléma
- hallásvizsgálat lenne szükséges
- koraszületés utáni kötelező vizsgálat

Van olyan család, aki évek óta nem viszi el gyermekét a sebészeti beavatkozásra

A probléma abból is adódik, hogy a családoknak nincs anyagi lehetőségük, hogy a kivizsgálásokkal járó utazásokat kifizessék.

Az anyagi nehézségek további problémákat generálnak: nincs időben kiváltva a fürdető, a felírt gyógyszer, popsikrém.

Az itt élő szülők élet tovább nehezíti, hogy a házi orvos nem vizsgálja ki a gyerekeket, így Szendrőbe kell átjárnuk, ami 4000Ft-ot jelent alkalmakként.

Két gyermek siketnéma a településen ők egy egri bentlakásos intézményben folytatják tanulmányaikat. Ez hatalmas anyagi teher a szülők számára.

Óvoda-iskola:

Az óvodából és az iskolából érkező jelzések leggyakoribb oka a magatartási problémák.

Több esetben előfordult, hogy az iskolából haza szöktek a gyerekek.

A tanórai hiányzások is hozzájárulnak a védelme vételhez.

Nehezen engedik az édesanyák gyermekeiket óvodába, a leválást nehezen élik meg.

Ezért különböző indokokat találnak ki, miért nem óvodaérett a gyermek. Pl.: nem szobatiszta

Valamint a továbbtanulásról lebeszélnek iskoláskorú gyermekeiket.

Arról számolt be a településen dolgozó védőnő, hogy ügyfeleit megbélyegzés éri ügyfeleit a nőgyógyásznál.

A védőoltások azért maradnak el, adódnak be később mert a szülők félnek az oltások mellékhatásaitól.

Az anyukák 12 hetes időszak után mennek el csak nőgyógyászhoz, **18-20 hetesen jutnak el először ultrahang vizsgálatra.**

Tavaly 4-5 olyan eset történt, ahol a gondozatlan terhesség miatt elvették a GYES-t az édesanyától.

Családtípus: 220 család	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	30
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	140
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	50

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakóürüség vizsgálat (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

A 260 lakás 14%-a vezetékes ivóvízzel ellátott.

Lakások száma (2019)	260
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	134
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	226
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0
WC nélküli lakások száma (2011)	151

Korábban volt uzsora a településen, de már börtönbüntetésüket töltik.

Az épületek jelentős részének nem megfelelő a műszaki állapota: a tetők repedezettek, a falak dűledeznek és a hőszigetelés sem megoldott.

A lakások higiéniai szempontból sem biztosítanak kielégítő lakhatási körülményeket az itt élőknek, vizesek, penészesek és a legtöbbjükben nem található fürdőszoba.

Lakások túlszűfoltsága

Többgenerációs együttélés jellemzi az itt élő családokat.

Lakosság száma a szegregátumban (2011)	675
Lakásszám a szegregátumban (2011)	212
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	675
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	248

Szívésségi lakáshasználat

Mértékéről nincs információ.

Rendezetlen tulajdonviszonyok

A Szőlős és a Táncsics utcában rendezetlenek a tulajdonviszonyok.

Sok esetben az önkormányzat tulajdonában van a telek és illegálisan indult meg rajta az építkezés. - így az áramszolgáltatás kialakítása nem valósulhat meg.

A zsebszerződések megléte is nagyszámban előfordul.

Eladó ingatlanok száma

A <https://ingatlan.jofogas.hu/> oldal alapján 1db eladó ingatlan található, egy nyaraló:

Az ingatlanról nyújtott információk: 30 m² 2 szoba, ár: 6 500 000 Ft.

<https://ingatlanvegrehajtás.hu/ingatlanok-Rakaca> oldalán 6db árverés alatt álló ingatlan található.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok: 220db ingatlan	Lakások száma
életveszélyes házak	6-lakott ingatlan 1fő a lebontott ingatlan pince részében lakik.
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	0
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetőek (kb. 10 év),	120
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	94

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Település térségi pozíciója

Szendrőtől 24 kilométerre, Miskolctól 67 kilométerre északra található.

A közelben vannak dinamikusan fejlődő gazdasággal rendelkező városok: Edelény, Miskolc, Kazincbarcika.

Munkanapokon Rakacáról Miskolcra négy közvetlen autóbuszjárat közlekedik, két járáttal pedig átszállással lehet eljutni Miskolcra. A hajnali munkakezdéshez nem alkalmazkodik a menetrend.

A település társadalmi összetétele gettósodó település típusba tartozik.

Az 1. szegregátumban a lakónépesség száma jelenleg 143 fő.

A szegregátumban összesen 44 db lakás található, melynek 79,5 %-a alacsony komfortfokozatú.

A 2. szegregátumban a lakónépesség száma jelenleg 126 fő.

A szegregátumban összesen 38 db lakás található, melynek 57,9 %-a alacsony komfortfokozatú.

A 3. szegregátumban a lakónépesség száma jelenleg 406 fő.

A közüzemi ivóvízvezeték hálózat a település egészén, így a szegregátumban is ki van építve, gáz- és közcsatorna - hálózat azonban nincsen.

A 265 lakás 14%-a vezetékes ivóvízzel ellátott.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakásfejlesztési programhoz:

A bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

A szegregátumokban sok lakás nincs rákötve, vagy ki lett zárva a közműszolgáltatásokból.

Az áramlopás is megjelenik ezeknél a családoknál.

A Szőlős és a Táncsics utcában rendezetlenek a tulajdonviszonyok.

Sok esetben az önkormányzat tulajdonában van a telek és illegálisan indult meg rajta az építkezés.

Az eladósodottság a szegregátumban élők jelentős részét érintik:

A közfoglalkoztatotti bérek nagyrészét letiltások terhelik. Az adósságok TB elmaradásának fizetéséből, valamint telefonrészlet be nem fizetéséből tevődik össze.

Lakóépületek fizikai állapota:

Az épületek jelentős részének nem megfelelő a műszaki állapota: a tetők repedezettek, a falak dűledeznek és a hőszigetelés sem megoldott.

A lakások higiéniai szempontból sem biztosítanak kielégítő lakhatási körülményeket az itt élőknek, vizesek, penészesek és a legtöbbjükben nem található fürdőszoba.

Az eladó ingatlanok száma:

<https://ingatlanvegrehajtás.hu/ingatlanok-Rakaca> oldalán 6db végrehajtás alatt álló ingatlan található.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	6			6	6
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni				0	0
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)					120
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			50	50	94
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	6			6	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	30	140	50	62	220 család 220 ingatlan

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és priorizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutakozó nagyságrendjét függetlenül attól,

hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.
- **A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének növelésének érdekében történő fejlesztés:** közlekedést javító intézkedések, potenciális munkalehetőségek, beruházások, lehetséges vállalkozási területek helyben való kialakítása.

Lakhatási programok:

- A **közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

- **Krízislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek. Az önkormányzat dolgozói 6 életveszélyes ingatlant jelöltek meg a településen.
- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok

mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek. Az EFOP telepprogram kapcsán is elvárás volt a pályázókkal szemben a jövedelemigazolás bemutatása.

- A FETE / RRF bérlakásfejlesztés programjának keretén belül lehetőség van arra, hogy **családok mobilizálása a településen kívüli** másik, jobb pozíciójú, a munkaerőpiaccal vagy munkaerőpiachoz lényegesen közelebb elhelyezkedő településre (növekedési centrum) történjen. Ennek a beavatkozásnak a célcsoportja elsősorban azok a családok képezik, akik képesek élni a jobb munkalehetőségekkel.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	a menetrend nem teszi lehetővé a korai munkakezdést. Céges buszjárat nélkül nem tudnának többműszakos munkarendet vállalni az itt élők.
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	az önkormányzat a fő foglalkoztató
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	van eladó ingatlan a településen
közműinfrastruktúra	Gáz-és szennyvízrendszer nem került kialakításra a településen.
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	A Szőlős és a Táncsics utcában rendezetlenek a tulajdonviszonyok.
uzsora	nincs jelen
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	Elérhető, szegregált.
szegregátumok relatív mérete a településen	gettósodó település

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	nem ismert
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs jelen
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Edelény, Miskolc, Kazincbarcika
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Bérlakásfejlesztések:

A potenciális célcsoporti körből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehetőek, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 2 család, ami egyben **2 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés. Az EFOP telepprogramnak köszönhetően a település már 7db szociális bérlakással rendelkezik.

A fő foglalkoztató a településen az Önkormányzat.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	2			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				2

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.